

HABITATGE

L'“escrache” encén el debat de la legitimitat

Cospedal titlla de “nazisme pur” la pressió de la PAH i Colau acusa el PP de criminalitzar-ho

Reportatge

MARIA ORTEGA
BARCELONA

Heretada de l'Argentina dels anys 90 i amb un origen etimològic que alguns lingüistes situen en el terme anglès *scratch* (ratllar), l'escrache com a forma de lluita s'ha fet un lloc, de la mà de la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH), en els debats de diferents esferes. Al Congrés i al bar. Amb les demandes de la iniciativa legislativa popular (ILP) de la dació en pagament reduïdes –per obra i gràcia del PP– a la mínima expressió i un degoteig incessant de desnonaments –el 2012 els bancs es van quedar l'habitatge habitual de 30.000 famílies a l'Estat, 5.700 a Catalunya–, els activistes entenen que intensificar la pressió al carrer és l'única via possible. D'altres, però, posen en dubte la legitimitat de perseguir els polítics a casa seva.

Qui ho va expressar d'una forma més contundent va ser la secretària general del PP, María Dolores de Cospedal, que ahir va qualificar la fórmula de l'escrache de “nazisme pur” perquè “tracta de violentar el vot”. La dirigent popular, que participava en un debat promogut pel seu partit sobre la pèrdua de confiança dels ciutadans en la política, va afirmar que les protestes als domicilis dels polítics reflectien “un esperit totalitari i sectari”, i va recordar als activistes que “tot perd el sentit quan s'exerceix la violència per aconseguir-ho”. La portaveu de la PAH, Ada Colau, va acusar els populars de criminalitzar les víctimes de desnonaments: “El govern del PP menteix quan diu que les nostres accions són violentes”. En una entrevista a Efe, Colau va defensar els escraches perquè són “pacífics” i va

sostenir que el PP pretén crear “una cortina de fum” en un moment en què la plataforma té “més suport popular que mai”.

“Els escraches són conflictius perquè darrere de cada desnonament hi ha un conflicte”. L'activista de la PAH Adrià Alemany assegurava dimarts davant la seu dels populars a Barcelona que la plataforma no pensa fer ni un pas enrere en la seva campanya d'assenyalament públic dels diputats que es neguen a escoltar les demandes dels desnonats. Analistes consultats per l'ARA reflexionen sobre la legitimitat d'aquestes protestes.

01

JOSEP RAMONEDA

FILÒSOF

“Els polítics no es poden presentar com a víctimes davant els desnonats”

Fixa els límits infranquejables de la protesta exactament en el mateix punt en què els col·loca la PAH: el pacifisme i la no invasió de la privacitat. Si funciona així, pel filòsof Josep Ramoneda no hi ha dubtes sobre la legitimitat de l'escrache, una

mobilització que entén que respon a una “situació molt extrema”. El que té més clar és que la concentració pacífica d'una sèrie de persones davant de les cases dels polítics no els pot servir a aquests “per presentar-se com a víctimes davant dels desnonats” ni per negar “una situació de crisi social agudíssima”. S'oposa de base a la possibilitat de crear noves normes per gestionar els escraches o d'amenaçar amb sancions unes protestes que “són pacífiques”.

01

02

J. MARÍA F. SEIJO

JUTGE

“L'“escrache” permet al PP carregar-se de raons”

El jutge que va traslladar a Europa la dramàtica situació dels desnonaments a l'estat espanyol, José María Fernández Seijo, que s'ha situat al costat de la PAH en la demanda de

02

canvis legals que protegeixin les persones arrossegades per una hipoteca o un lloguer, no comparteix la direcció cap on s'ha encaminat ara la protesta. Veuen l'escrache un error tàctic que permet al PP “carregar-se d'arguments” i defensar que els activistes “no busquen modificar el sistema sinó carregar-se'l”. És a dir, presentar-los com a “antisistema” i “desenfocar” un debat que la PAH té àmpliament guanyat davant l'opinió pública. Comparteix la crispació per la falta de solucions a un problema enquistat des de fa cinc anys i, tot i assegurar que l'escrache s'endinsa en un “terreny delicat”, considera una “barbaritat” qualsevol “repressió preventiva”, com ara la fixació de perímetres de seguretat i l'amenaça de multes.

03

ÀNGELS GUITERAS

PRESIDENTA DE LA TAULA DEL TERCER SECTOR SOCIAL

“Si no hi ha canvis, serem un disc ratllat”

“No despistem amb el mitjà, centrem-nos en el missatge. El repetirem fins que sigui necessari: canviar la llei hipotecària és possible”. Per Àngels Guiteras, la presidenta de la Taula del Tercer Sector –una de les entitats promotores de la ILP de la dació en pagament–, no hi ha lloc per a cap debat que no sigui el de la situació de les persones desnonades. Entén l'escrache com una manera de pressionar per repetició, d'actuar com un disc ratllat

Abusar i desbarrar

Escriu Josep Ramoneda que l'actuació de la banca en els últims anys és una falta de respecte molt més gran que les protestes d'un grup de manifestants davant la casa d'un diputat. N'hi ha prou recordant que el Tribunal de Justícia de la UE ha dictaminat que la regulació de desnonaments per impagament de la hipoteca a l'Estat vulnera el dret europeu sobre protecció dels consumidors. La fórmula de l'escrache per denunciar una injustícia manifesta ha carregat de raons el PP per desacreditar la reivindicació, com si l'actitud més censurable fos la protesta dels desnonats i no els abusos comesos per la banca. María Dolores de Cospedal desbarra quan titlla de “nazisme pur” la campanya de pressió de la PAH. Esclar que, de fet, Cospedal també pensa que alguns referèndums són antidemocràtics.

JOAN SERRA
CAP DE SOCIETAT

PERSECUCIÓ PERMANENT
La Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) ha protestat aquests dies davant les seus del PP i també als domicilis dels diputats. CÈLIA ATSET

(fent honor a la paraula *scratch*). Té clar que tota la feina feta fins ara, com ara aconseguir reunir prop d'un milió i mig de firmes, ha quedat, de moment, en res. I, per tant, "cal repetir-se i repetir-se". I això, diu, és el que fa l'*escrache*.

04
MIREN ETXEZARRETA
CATEDRÀTICA EMÈRITA D'ECONOMIA APLICADA DE LA UAB

"No anirem amb guants a resoldre un problema que no volen arreglar"

Portar la protesta un pas més enllà, com s'ha fet amb l'*escrache*, era "absolutament necessari", segons Miren Etxezarreta, que assegura que les reivindicacions poden prendre "qualsevol forma menys l'agressió" i que situa la causa del debat suscitat aquests dies pels assenyalaments en el fet que als polítics no els agrada que els "vinguin a casa a dir que ho estan fent malament". Per Etxezarreta, la PAH ha fet "tots els passos possibles per buscar solucions als desnonaments", però no hi ha hagut resposta.

"Ara no es pot anar amb guants a resoldre un problema que ha quedat clar que no volen arreglar", diu. I recorda que altres formes de protesta i proclames, com la lluita ecologista o la insubmissió militar, també van generar polèmica en el seu moment i ara estan del tot arrelades.

04

05
LLUÍS RABELL
PRES. FEDERACIÓ D'ASSOCIACIONS DE VEÏNS DE BARCELONA

"Que els polítics mirin a la cara a qui no han volgut escoltar"

Des del moviment veïnal, una altra de les branques que ha impulsat la ILP, s'entén el pas cap a l'*escrache* com una evolució lògica, un increment de la tensió proporcional al de la crispació del carrer. El president de la Federació d'Associacions de Veïns de Barcelona (FAVB), Lluís Rabell, insisteix que aquest canvi en les formes de protesta era "inevitable" després que el procés de diàleg hagi acabat amb el "bloqueig del PP". Remarca que en cap cas s'està utilitzant una forma de protesta violenta, sinó que el que es persegueix és "posar els polítics mirant a la cara a les persones que no han volgut escoltar". L'anunci de mesures com el perímetre de seguretat i les sancions formen part, diu, d'una "campanya de criminalització del moviment".

06
DANIEL TARRAGÓ
SOCIÒLEG

"És una crida a millorar la democràcia"

"La majoria de les gestes socials s'han aconseguit gràcies al fet que hi ha hagut qui ha protagonitzat actes de desobediència, forçant la legalitat". El sociòleg Daniel Tarragó interpreta la nova forma de lluita de la

08

PAH, que remarca que no vulnera la legalitat, com un toc d'atenció de la ciutadania a la classe política enfocat a millorar el joc democràtic. L'únic límit que creu que ha de tenir la protesta és el del "sentit comú" dels manifestants, encara que entén que es tracta d'un escenari delicat perquè suposa portar la gent que ha perdut la casa davant, precisament, de la casa de qui impedeix que hi hagi canvis legals que l'ajudin a sortir del pou. Un escenari delicat que troba "legítim" i que interpreta com una crida a la millora democràtica.

07
XAVIER ROIG
ECONOMISTA

"Amb un diputat de districte seria diferent"

"No és legítim, però no hi ha cap altra via i, per tant, és imprescindible". L'economista Xavier Roig defensa l'*escrache* com a forma de lluita "necessària" en l'actual sistema electoral. És partidari de la figura del diputat de districte: una cara concreta, elegida directament pels ciutadans d'un districte, i a qui aquests poguessin anar a traslladar les seves demandes. Aquesta figura, remarca, faria "innecessari" un tipus de protesta generalitzat com la que s'està fent ara. Roig té clar, però, que l'*escrache* avança en una direcció positiva: fer que els diputats comencin a assumir les seves responsabilitats, "a donar la cara davant la ciutadania".

08
M. ASSUMPCIÓ VILÀ
SÍNDICA DE BARCELONA

"Potser s'hauria de protestar a les seus i no als domicilis"

Els desnonaments van centrar en bona mesura l'informe anual de la Síndica de Greuges de Barcelona, Maria Assumpció Vilà, que tot i no haver estudiat el tema de l'*escrache*, sí que s'ha posicionat en conflictes com les plusvàlues en cas de pèrdua del pis. És favorable a fer sentir la veu de la ciutadania davant dels polítics, com fa la PAH, però matisa que veuria la mobilització més ben enfocada si els assenyalaments es fessin davant les seus dels partits i de les entitats bancàries o els ajuntaments i no als domicilis familiars. Considera difícil individualitzar la crítica a cadascun dels diputats perquè molts cops, assegura, responen a la disciplina de partit i, per això, defensa que la protesta hauria d'anar en general contra els grups que no escoltessin els desnonats.

en breu

CRISTINA CALDERER

La PAH ocupa un bloc de 40 pisos a Sabadell

ARA * SABADELL

Un edifici buit des de fa quatre anys
Unes 150 persones convocades per la Plataforma d'Afectats per la Hipoteca (PAH) van ocupar ahir un bloc d'obra nova de 40 pisos a Sabadell. L'edifici, situat al carrer Sant Ferran -cantonada amb carrer Reina Elionor-, no ha estat mai habitat i era propietat de Caixa Penedès, ara integrat al grup Banc Mare Nostrum. La PAH de Sabadell va recordar ahir que l'entitat se'l va adjudicar en subhasta després de la incapacitat dels promotors de vendre els pisos, que fa quatre anys que estan buits. En aquests immobles s'hi allotjaran algunes famílies que estan a punt de perdre el seu habitatge o que han hagut de lliurar-lo al banc per assumir el pagament de la hipoteca. El portaveu de la PAH de Sabadell, Pau Llonch, va confirmar ahir a la tarda que almenys cinc famílies ja havien entrat a l'edifici.

Catalunya no expropiarà pisos als bancs
El secretari d'Habitatge del Govern, Carles Sala, va descartar ahir que la Generalitat segueixi els passos d'Andalusia. El govern andalús va aprovar dimecres un decret llei que permetrà expropiar als bancs els habitatges que hagin demanat desnonar quan el desallotjament suposi per a l'afectat un risc d'exclusió social. Sala va dir a Catalunya Ràdio que la mesura "crea unes esperances que després es poden veure frustrades".

Primer aniversari
Francesc Gurri Serra
Segueixes viu al nostre record
T'estimen. La teva esposa Mai i filla Mariona
Se celebrarà una missa el dia 16 d'abril les 20h.
Església de Nostra Senyora del Pilar
C/ Casanovas, 175 (Barcelona)

PUBLICITAT
AL'ara
Horari comercial:
podeu telefonar de
9 h a 19 h al
93 202 95 95
Fora d'aquest horari i
els caps de setmana,
envieu un
correu electrònic a:
paper@ara.cat

llibre
16/04
ÚNIC DIA!

CARTES IMPERTINENTS
MARIA AURÈLIA CAPMANY
ROSA MARIA SARDÀ